tus wilto läinud, kopis teiseks, kui se sanna Issanda suust ehk Apostlite süddamest on essiotsa tulnud.

Sepärrast peame sure Jummalale tänno ja kitust andma, kes nelja saja aasta eest andis ühhe Saksama targa mehhele selle kalli mötte süddamesse, et ta hakkas süggawaste järrele arwama, mil wisil wõiks hõlpsamal kombel ramatuid rahwa kätte sata.

Tea siis, et kui sinno silmad sedda trükkitud luggemisse tükki loewad, siis on tähtramatus se aasta üllewel: **1855**, ja nelli sadda aastat enne sedda, aastal **1455** olli essimenne suur laddina ehk Roma kele täis pibel trükkimisse kunstiga walmis sanud.

Agga se ramat olli ka ni kallis, et sa sedda ei olleks wõinud **100** hõbbe rublaga ärraosta: ja nüüd wõib jubba monnikord **1** hõbbe rubla eest täit piiblit sada, ja kui mitmele waesele antakse se ilma hinnata piiblikoggodusse pühhal kätte meie Tallinna ja Liiwlandi Maal.

Seal jures tahhan sulle ka ärraselletada, kust se tulleb, et poolpibel, nahha sisse kõidetud, ei maksa ennam kui **30** koppikat hõbbedat; ja mõnni pissokenne ramat, mis agga pabberi sisse pogitud, maksab **10** koppikat hõbbedat. — Wata, waggad Inglandi ja Amerika Ma mehhed on sure hulga rahha heldest süddamest kokkopannud, et sest saaks se kallis ellooramat õige oddawa hinnaga rahwa kätte antud, nenda et sealt saab trükki ja kõitmisse kulloka jubba polelt, ehk ka weel rohkema, ärratassutud; agga pissokessed ramatud peawad isseennesest trükkimisse ja kõitmisse hinna wäljatenima.

Sest trükkija meister peab essiteks sure maia ennesele murretsema, kuhho sisse keik temma mitmesuggused tõrjistad mahhuwad parajaste üllesseatud sama; teiseks on temmale mitto selli ja abbilist selle tõ jure tarwis, kedda ta peab sõõtma, ja neile kallist palka maksma; wimaks maksab üks ainus suur ja targaste wäljamõeldud trükkimisse masfing ehk tõrjist ennam kui tuhhat hõbberubla.

Minna wõiksin sinnule nüüd ka kül kirja läbbi hädda pärrast ärraselletada, et trükkimisse ures on ka suur waew ja holekandminne, enne

Eesti-ma rahwa Kalender 1855, lk. 20